

POZDRAVI I ČESTITKE

Pozdravni govor mo. Izaka Špralje

U prvom svom zapisu objelodanjenom u časopisu »Sv. Cecilija«, kad je ovaj časopis 1969. obnovljen i počeo izlaziti kao glasilo Instituta za crkvenu glazbu KBF u Zagrebu, pod naslovom »100. godišnjica cecilijanskog pokreta« (»Sv. Cecilija«, XXXIX/1969, 2, 47) mo. Anđelko Milanović, predstojnik Instituta i urednik časopisa, napisao je: »Kad smo se tome najmanje mogli nadati, najjači pobornik čiste liturgijske glazbe kod nas, jedinstve-

Profesorski zbor Instituta za crkvenu glazbu odlučio je prošle godine da se, ove školske godine, obilježi 25. obljetnica djelovanja, i to u vrijeme kad se održava tečaj za crkvene glazbenike, da bismo svi zajedno — nekadašnji i sadašnji profesori i studenti — mogli zahvaliti Bogu na darovima koje smo primili i razmišljati o daljnjem djelovanju ove naše Ustanove. Hvala lijepa svima vama koji ste došli s nama podijeliti ove svečane trenut-

Proslava je započela skladbom »Psallite Deo nostro«

ni cecilijanac, mo. Albe Vidaković uz suradnju najbližih prijatelja istomišljenika i djelotvornu podršku našega episkopata (nadodajmo: i redovničkih zajednica) ostvaruje svoj davni san i čežnju svih cecilijanaca, te 25. rujna 1963. otvara Institut za crkvenu glazbu.« Institut za crkvenu glazbu KBF u Zagrebu osnovan je na poticaj Biskupske konferencije (br. 5/BK od 24. siječnja 1963), na prijedlog Fakultetskog vijeća (IV. redovne sjednice od 25. siječnja 1963) i uz odobrenje Velikog kancelara KBF, a djeluje kao sastavni dio KBF u Zagrebu, evo već, 25. školsku godinu.

ke. Pozdravljam vas u ime Predstojnika Instituta za crkvenu glazbu mo. Anđelka Milanovića (on je jutros javio da zbog zdravstvenih razloga ne može prisustvovati ovoj svečanosti), u ime Proforskog zbora, Tajnika i studenata te u ime Organizacijskog odbora ove proslave. Dobro došli!

Na poseban način, i u ime svih nas ovdje okupljenih, pozdravljam uzoritog gospodina Franju kardinala Kuharića, zagrebačkog nadbiskupa i Velikog kancelara našega Fakulteta. Mi Vama kao Velikom kancelaru i predsjedniku BK izražavamo odanost i zahvalnost za Vašu pomoć, brigu i Vaše prisustvo

u našoj sredini. Molimo Vas da našu odanost i zahvalnost prenesete svim članovima BK. S osobitim zadovoljstvom pozdravljam dekana KBF, dr. Celestina Tomića, redovitog profesora. Preko Vas, gospodine dekane, pozdravljam sve profesore, studente i suradnike KBF, Predstojnike, profesore i suradnike svih Instituta našega Fakulteta. Pozdravljam predstavnike ženskih i muških redovničkih zajednica. Redovničke su zajednice na poticaj BK prihvatile pomagati Institut za crkvenu glazbu profesorskim osobljem, studentskim podmlatkom i novčanom potporom; ova Ustanova je sa zahvalnošću primala takvu pomoć, ona je, u ime naše Crkve, očekuje i u slijedećem razdoblju svoga djelovanja. Pozdravljam dr. Vjekoslava Milovana, tajnika BK i msgr. Vladimira Stankovića, tajnika Vijeća BK za hrvatsku migraciju. Pozdravljam predstavnike crkvenih glazbenih škola, crkvenog tiska i predstavnike Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa. Osobito mi je zadovoljstvo pozdraviti gospodina Oskara Sigmunda, profesora u miru, koji je djelovao u školi za crkvenu glazbu u Regensburgu, sada Fachakademie für kath. Kirchenmusik und Musikerziehung. Vi ste, gosp. Professore, predavali mnogim našim crkvenim glazbenicima i preko njih postali veliki prijatelj našega naroda i naše glazbe. Dobro došli! Rado pozdravljam profesore našega Instituta, među njima osobito kršćanske laike, pozdravljam sve vas crkvene glazbenike koji ste diplomirali na našem Institutu, naše sadašnje studente, sve prijatelje i dobročinitelje — s osobitim veseljem bistričkog župnika msgr. Lovru Cindorija i velečasnog Dragutina Komorčeca župnika iz Stupnika. Svima želim ugodno i korisno sudjelovanje u ovom tjednu.

U izvještaju BKJ, koji je — o zamisli i programu stalne škole za crkvenu glazbu kod nas — napisao Albe Vidaković nalazimo: da je u vrijeme između dva rata, kada je cecilijanski pokret bio u punom zamahu, djelovala Polihymnia, škola za crkvenu glazbu u Zagrebu, ali kao civilna ustanova, jer nije bilo novaca za crkvenu glazbenu školu, da je u vrijeme drugog svjetskog rata htio, blažene uspomene Alojzije Stepinac, zagrebački nadbiskup, osnovati školu dječaka pjevača koji bi opću naobrazbu stjecali u sjemenišnoj gimnaziji (na Šalati), no ni ta škola nije mogla biti otvorena. Poslije drugog svjetskog rata Odbor za crkvenu glazbu zagrebačke nadbiskupije organizirao je tečajeve za redovnice orguljašice i unutar tako organiziranog djelovanja predsjednik Odbora A. Vidaković i »njegovi najbliži prijatelji istomišljenici« očekivali su i dočekali poticaj da se osnuje stalna škola za crkvenu glazbu. »Iskru« je bacio zagrebački pomoćni biskup Josip Lach, gost tečaja. Organizatori su spremno prihvatili molbu sudionica tečaja da se osnuje crkvena glazbena škola kao »vox populi« i sve učinili da se ona i ostvari.

Sa zahvalnošću i poštovanjem se sjećamo zagrebačkog nadbiskupa Franje kardinala Šepera, onda predsjednika BK, dr. Jordana Kuničića, de-

kana KBF, mo. Matije Ivšića koji je darovao svoje sobne orgulje za potrebe glazbene škole, poglavaričica i poglavara redovničkih zajednica i svih ostalih prijatelja i dobročinitelja. Oni su spremno i hrabro prihvatili »znak vremena«, podržali zamisao i pomogli osnivačima osnovati stalnu crkvenu glazbenu školu - Institut za crkvenu glazbu pri KBF u Zagrebu, koji već 25. godinu djeluje kao »rasadnik i nada pokoncilске glazbe u Hrvatskoj« (usporedi gornji citat).

Mo. Izak Špralja

Nedugo poslije osnutka Instituta za crkvenu glazbu KBF preselio se u vječnost prvi predstojnik Albe Vidaković (nije dočekao završetak niti 1. školske godine), a ostali su »njegovi najbliži prijatelji istomišljenici«. Pod vodstvom mo. Anđelka Milanovića, Vidakovićeva školskog druga koji je postao drugi predstojnik Instituta za crkvenu glazbu (obilježavamo ujedno i 25. obljetnicu njegova djelovanja), program škole prilagođen je mogućnostima i potrebama naše Crkve. Ujedno se na području crkvene glazbe razvija znanstvena, organizatorska i izdavačka djelatnost.

Ususret mogućnostima kandidata, koji su učili crkvenu glazbu, nastojalo se doći tako da su oblikovane različite mogućnosti studija na Institutu za crkvenu glazbu. Tako je od jedinstvenog glazbenog programa prvih školskih godina do šk. g. 1974/75. nastalo pet različitih usmjerenja školovanja: Smjer crkvenih glazbenika slijedio je školski program kako je u početku bio zacrtan Pravilnikom Instituta ...; Orguljaško-katehetski smjer upisivali su oni koji su imali mogućnost upisati redoviti studij, ali su imali samo osnovnu naobrazbu; Orguljaški smjer slijedili su oni koji su jedanput tjedno mogli dolaziti na glazbenu pouku; Subotnju glazbenu školu za voditelje crkvenog pjevanja (u katehezi i bogoslužju za djecu) pohađali su studenti Katehetskog instituta; Usavršavanje u sviranju na orguljama mogli su upisati oni koji su s uspjehom završili Smjer crkvenih glazbenika.

»Sv. Cecilija«, časopis za duhovnu glazbu s glazbenim prilogom koji od 1969. godine izlazi kao

glasilo Instituta za crkvenu glazbu, okuplja suradnike (skladatelje, glazbene pisce i znanstvenike) koji su spremno surađivali u različitim pothvatima ove Ustanove. Zahvaljujući takvoj suradnji Institut za crkvenu glazbu je organizirao više znanstvenih skupova i komemoracija, preko svojih predstavnika sudjelovao na evropskim skupovima o crkvenoj glazbi, objelodanio dvije pjesmarice (dionice i partiture), više misâ (za potrebe pučkog i zbornskog pjevanja), više zbirki skladbi za pojedina liturgijska slavlja, motetâ, orguljskih skladbi itd., organizirao brojne nastupe (koncerti ženskog i mješovitog zbora Instituta za crkvenu glazbu, solistički nastupi profesora u organizaciji Instituta ...), prihvatio organizaciju pjevanja na velikim nacionalnim liturgijskim skupovima, poticao priredbe zbornske glazbe (među zborovima grada Zagreba, odnosno cijele naše domovine kad se slavila Godina evropske glazbe) itd. Posebno treba istaknuti nastojanja Instituta za crkvenu glazbu da se, u sastavu redovitog školskog programa crkvenih škola, crkvenoj glazbi dađe odgovarajuće mjesto. Organizirano je, s tim u vezi, više sastanaka sa nastavnicima crkvene glazbe, a za potrebe srednjih i viših crkvenih škola objelodanjeno je više priručnika (*Teorija glazbe, Svećenička pjevačka služba, Crkvena glazba itd.*). Svake se godine u ovo vrijeme priredi glazbeni tečaj kao prikladno pomagalo crkvenim glazbenicima da trajno obnavljaju i obogaćuju svoju glazbenu spremnost.

S poštovanjem i zahvalnošću se sjećamo pokojnih profesora i svih suradnika koji su svojim radom pomogli ovoj Ustanovi izvršavati i razvijati školske, znanstvene, i izdavačke programe. Među pokojnim svećenicima Zagrebačke nadbiskupije sjećamo se prvog tajnika i profesora Branka Birta. Od pokojnih profesorica redovnica od početka su djelovale na Institutu s. Angelina Subašić, prof. orgulja i organografije, s. Mercedes Visković, prof. harmonije i dirigiranja, s. Jelisava Kirn, koju godinu kasnije nasljeđuje s. Anđela Rukavina, profesorice glasovira. Od pokojnih profesora laika sjećamo se gospođe Beate Delić, profesorice glasovira i gospođe Zdenke Kočonda, profesorice teorije glazbe i solfeggia, glasovira i orgulja.

Rado se sjećamo, i ovom prigodom zahvaljujemo, našim profesorima koji zbog različitih razloga više ne mogu redovito sudjelovati na Institutu za crkvenu glazbu: svećeniku Tomi Talanu, s. Mileni Bebić, s. Margareti Čuk, s. Miri Cobenzl, gđi Slavici Brolich, gđi Nadi Šir, gđi Slavici Erlih i gđi Ljerkici Očić-Turkulin.

Iskreno priznanje i istinsku pohvalu zaslužuju svi djelujući profesori, isto tako svi prijatelji i suradnici koji svojim požrtvovnim radom i savjetom pomažu rast crkvenoglasbene kulture u nas.

Neka mi bude dopušteno u ime Profesorskog zbora Instituta za crkvenu glazbu na poseban način spomenuti sadašnjeg predstojnika Instituta, mo. Anđelka Milanovića i zahvaliti mu, jer je on: pred 25 godina prihvatio vodstvo Instituta za crkvenu

glazbu, poticao pojedine studente i njihove poglavare da im omoguće glazbeno školovanje u domovini i inozemstvu, obnovio program glazbene škole, uz sve školske obveze na KBF i njegovu Institutu za crkvenu glazbu djelovao kao urednik časopisa »Sv. Cecilija«, napisao brojne članke (osobito s područja saborskih odredaba) o liturgijskoj glazbi, djelovao kao priređivač i skladatelj liturgijske glazbe itd.

Profesorski zbor Instituta za crkvenu glazbu KBF u ovoj jubilarnoj godini posebno priznanje želi izraziti profesorima Tomašiću, Klobučaru i tajniku Instituta za crkvenu glazbu velečasnom Josipu Korparu. Prof. Tomašić je još kao član Odbora za crkvenu glazbu zagrebačke nadbiskupije djelovao kao jedan od suosnivača ovog Instituta. Kao profesor na ovom Institutu djeluje od početka njegova djelovanja, napisao je više priručnika za potrebe studenata Instituta za crkvenu glazbu i Katehetskog instituta — među njima spominjem *Teoriju glazbe* koja bi ove godine trebala biti dotiskana u časopisu »Sv. Cecilija«, djelovao je kao skladatelj malih liturgijskih oblika itd. Prof. Klobučar zaslužuje osobito priznanje: kao profesor koji od prvih dana djeluje na Institutu za crkvenu glazbu, kao urednik glazbenog priloga »Sv. Cecilija«, kao skladatelj i orguljaš. Svojim nenametljivim djelovanjem, produktivnim i reproduktivnim umjetničkim djelom pomagao je da glazbena nastojanja Instituta za crkvenu glazbu odgovore poticajima II. vaticanskog sabora i dostignu željenu umjetničku izražajnost. Praizvedbu njegova najnovijeg djela za orgulje *Offrande à Marie* — prilog Marijinoj godini i 25. obljetnici Instituta za crkvenu glazbu — koja će biti izvedena na svečanom koncertu u četvrtak, prihvaćamo kao krunu takvih njegovih nastojanja. Velečasni gospodin Josip Korpar, tajnik Instituta za crkvenu glazbu zaslužuje posebno priznanje jer je uz redovite — ne malene obveze ove službe — djelovao i kao tehnički urednik Institutovih izdanja; osim toga svojom je osobnom zauzetošću pomogao da se u složenosti života pronađu nove mogućnosti školskog, organizatorskog i izdavačkog djelovanja Instituta za crkvenu glazbu.

Na temelju dosadašnjih iskustava u odnosu na djelovanje i očitovanje Instituta za crkvenu glazbu, a s obzirom na sadašnje i buduće potrebe naše Crkve, potrebno je postavljati pitanja i donositi zaključke. Sam osjećaj zadovoljstva koji nas obuzima kad se sjećamo osnivača koji su shvatili »znak vremena« i sebe uložili u temelje i razvoj ove Ustanove, pred svima nama postaje izazov da i mi u ovom vremenu »pročitamo znakove« i usmjeravamo djelovanje ove Ustanove sadašnjim i budućim potrebama liturgijskoglasbenog i crkvenoglasbenog rasta naše Crkve. Pitanja o takvoj budućnosti Instituta za crkvenu glazbu KBF predviđeno je da počnemo postavljati za vrijeme ovog tjedna, osobito za vrijeme plenarne diskusije u petak.

Neka ovo naše zajedništvo sa svim očitovanjima koja će se događati ovog tjedna budu poticaj novom rastu — novom prolazu Božjega Duha. Hvala!